WIKIPEDIA

Pagsasao nga Arameo

Ti **Arameo** (Klasiko a Siriako: ܐܪܡܝܐ *Aramaya*) ket pamilia dagiti pagsasao (tradisional a naibagbaga a kas dagiti "dialekto") a tagikua ti pamilia ti Semitiko. A naisangsangayan daytoy, daytoy ket paset ti subpamilia ti Amianan a laud a Semitiko, a mangirama pay ti sasao a Kananea a kasla ti Hebreo ken Penisio. Ti Arameo a sinuratan ket kaaduan idi nga inam-ampon para kadagit sabali a pagsasao ken kaputotan dagiti alpabeto ti Arabiko ken moderno a Hebreo].

Iti las-ud dagiti 3,000-a tawtawen ti naisurat a pakasaritaan,[5] Ti Arameo ket nagserbi kadagiti nadumaduma a kas pagsasao ti administrasion dagiti imperio ken kas pagsasao iti nainlangitan a panagkararag. Daytoy idi ket lingua franca ti Neo Asirio nga Imperio, Neo-Babilonio nga Imperio ken Akuemenida nga Imperio, ti inaldaw a pagsasao ti Israel iti paset ti panawen ti Maikadua a Templo (539 SK – 70 AD), ti pagsasao a a mabalin a kaaduan nga inus-usar babaen ni Hesus [6][7] ti pagsasao ti dakkel a paspaset ti biblikal a liblibro ti Daniel ken Ezra, ken isu ti nangruna apagsasao ti Talmud ken Siriako a Kristianidad, a naisangayan ti Asirio a Simbaan ti Daya, ti Katoliko a Simbaan ti Kaldea, ti Taga-ugma a Simbaan ti Daya, ti Kristiano a Simsimbaan ni Santo Tomas iti India, ti Siriako nga Ortodokso a Simbaan ken ti Maronita a Simbaan.[8] Nupay kasta, ti Hudio Arameo ket maigiddiat idi manipud kadagiti sabali a porma iti panagiletra ken gramatika. Dagiti paset dagiti Nalukot a Manuskrito ti Natay a Baybay ket adda dagitoy iti Hudio ken Arameo a mangipakpakita ti naindumaan a panangiletra iti Hudio, a mainaig iti naindumaan a Hebreo a sinuratan. Ti Arameo ket isu pay idi ti kasisigud a pagsasao ti indihenio a tattao ti Bahrain sakbay tiIslam.[9]

Ti atiddog a pakasaritaan ti Arameo ken ti adu a pakaidumaan ket ti adu a pannakaus-usar ket nakaiturongan ti panagrang-ay kadagiti adu a sanga a karkaruay a sagpaminsap dagitoy a makunkuna kadagiti *dialekto*, urayno dagitoy ket sabalida metten ken sagpaminsan a naikedkeddengda a kas dagiti *pagsasao*. Isunga awan ti agmaymaysa, agtaltalinaay a pagsasao nga Arameo; iti tunggal maysa a panawen ken lugar timbes ket nga addaan iti bukodna a kita. Ti ARameo ket naitalinaay a kas liturhika a pagsasao babaen dagiti simbaan ti Dumaya a Kristiano, iti porma iti Siriako, ti karuay nga Arameo a nakaalaan ti Dumaya a Kristianidad, no mabalin wenno saan a dagitoy a omunidad ket nagsasaoda idi wenno ti sabali a porma ti Arameo a kas ti bukodda a bernakular, ngem nagbalbaliw metten it isabali a pagsasao a kas ti nangruna a pagsasao ti komunidad.

Ti Moderno nga Arameo ket naisasao tatta nga aldaw a kas umuna a pagsasao babaen dagiti adu a naiwarwara, kaaduan a bassit, ken kaadun a dagiti nisinsina a komunidad dagiti nagigiddiat a Kristiano, Hudio, ken dagiti Mandeo nga etniko a grupo ti Laud nga Asia[10]—a kaaduan kadagitoy iti Asirio iti porma iti Asirio a Neo-Arameo ken Kaldea Neo-Arameo—nga amin dagitoy ket nangitalinaay ti panag-

Arameo	
ܐܪܡܝܐ, ארמית *Arāmît*	
ܐܪܡܝܐ **Arāmāyā** iti Siriako a sinuratan ti Esṭrangelā	
Pannakabalikas	[arɑmiθ], [arɑmit], [ɑrɑmɑjɑ], [ɔrɔmɔjɔ]
Patubo a mangisasao	(550,000 ti nadakamat idi 1994–1996)[1]
Pamilia	Apro-Asiatiko ▪ Semitiko ▪ Tengnga a Semitiko ▪ Amian a laud a Semitiko ▪ **Arameo**
Panagsurat	Arameo abjad, Siriako abjad, Hebreo abjad, Mandaiko nga abesedario, Arabiko abjad (bernakular) nga adda met dagiti sinuratan a mabirukan iti Demotiko[2] and writeen Chinese.[3]
Kodkodigo ti pagsasao	
ISO 639-3	Agdumaduma: `arc` – Imperial nga Arameoc (700–300 BC) `oar` – Daan nga Arameo (sakbay

usar iti kaaduan idi a lingua franca urayno dagiti simmarsaruno a panagsukat ti pagsasao a nasanay kadagiti amin a paset ti Tengnga a Daya. Dagiti pagsasao nga ARameo ket naikeddeng tattan a naisagmak.[11]

Dagiti nota

1. Imperial nga Arameoc (700–300 BC) (https://www.ethnologue.com/17/language/arc/) iti *Ethnologue* (maika-17 nga ed., 2013)
   Daan nga Arameo (sakbay ti 700 BC) (https://www.ethnologue.com/17/language/oar/) iti *Ethnologue* (maika-17 nga ed., 2013)
   Asirio Neo-Arameo (https://www.ethnologue.com/17/language/aii/) iti *Ethnologue* (maika-17 nga ed., 2013)
2. "The Aramaic Text in Demotic Script: The Liturgy of a New Year's Festival Imported from Bethel to Syene by Exiles from Rash" (http://links.jstor.org/sici?sici=0003-0279(199104%2F06)111%3A2%3C362%3ATATIDS%3E2.0.CO%3B2-Y). JSTOR.
3. "Manichaean Aramaic in the Chinese Hymnscroll" (http://links.jstor.org/sici?sici=0041-977X(1983)46%3A2%3C326%3AMAITCH%3E2.0.CO%3B2-4). Links.jstor.org. Naala idi 2014-03-20.
4. Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, dagiti ed. (2017). "Aramaic" (http://glottolog.org/resource/languoid/id/aram1259). *Glottolog 3.0* (iti Ingles). Jena, Alemania: Instituto para iti Ebolusionario nga Antropolohia ni Max Planck.
5. Ti Arameo ket agparang iti ayan ti nagbaetan ti maika-11 ken maika-9 a siglo SK. Ni Beyer (1986: 11) ket mangisingasing a ti naisurat nga Arameo ket mabalin a napetsaan manipud idi maika-11 a siglo SK, gapu ta nabangon daytoy babaen idi maika-10 a siglo, nga isu ti nangipetsaanna ti kaduogan a sinursurat iti akin-abagatan a Siria. Ni Heinrichs (1990: x) ket nagus-usar ti saan unay a kontrobersial a petsa iti maika-9 a siglo, a daytoy ket addaan iti nalawag ken adu a pannakapasingked.
6. Allen C. Myers, ed. (1987). "Aramaic". *The Eerdmans Bible Dictionary*. Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans. p. 72. ISBN 0-8028-2402-1. "Sapasap a naitunosan a ti Arameo ket sapasap idi a pagsasao ti Israel idi umuna a siglo AD. Ni Hesus ken dagiti disipolona ket nagsasao iti Galileo a dialekto, a nailasin idi daytoy manipud iti Herusalem (Matt. 26:73)."
7. "What Language Did Jesus Speak?" (http://markdroberts.com/htmfiles/resources/jesuslanguage.htm). Markdroberts.com. Naala idi 2014-03-20.
8. Beyer 1986: 38–43; Casey 1998: 83–6, 88, 89–93; Eerdmans 1975: 72.

	ti 700 BC) `aii` – Asirio Neo-Arameo `aij` – Lishanid Noshan `amw` – Lumaud a Neo-Arameo `bhn` – Bohtan Neo-Arameo `bjf` – Barzani Hudio Neo-Arameo `cld` – Kaldea Neo-Arameo `hrt` – Hértevin `huy` – Hulaulá `jpa` – Hudio Palestina Arameo `kqd` – Koy Sanjaq Surat `lhs` – Mlahsô `lsd` – Lishana Deni `mid` – Moderno a Mandeo `myz` – Klasiko a Mandeo `sam` – Samaritano nga Arameo `syc` – Siriako (klasiko) `syn` – Senaya `tmr` – Hudio Babilonio Arameo `trg` – Lishán Didán `tru` – Turoyo `xrm` – Armasiko (0–200 AD)
Linguist List	`arc (http://multitree.org/codes/arc)` Imperial nga Arameo (700–300 BC)
	`oar (http://multitree.org/codes/oar)` Daan nga Arameo (sakbay ti 700 BC)

9. "Tradition and Modernity in Arabic Language And Literature" (http://books.google.com/books?id=tsZdAgAAQBAJ&pg=PT253&dq). *J R Smart, J. R. Smart*. 2013.
10. Heinrichs 1990: xi–xv; Beyer 1986: 53.
11. Naby, Eden. "From Lingua Franca to Endangered Language". Assyrian International News Agency.

	myz (http://multitree.org/codes/myz) Klasiko a Mandeo
	xrm (http://multitree.org/codes/xrm) Armasiko (0–200 AD)
	jpa (http://multitree.org/codes/jpa) Hudio Palestina Arameo (200–AD)
Glottolog	aram1259 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/aram1259)[4
Linguaesperio	12-AAA

Dagiti nagibasaran

- Beyer, Klaus (1986). *The Aramaic language: its distribution and subdivisions*. Vandenhoeck und Ruprecht. ISBN 3-525-53573-2.
- Casey, Maurice (1998). *Aramaic sources of Mark's Gospel*. Cambridge University Press. ISBN 0-521-63314-1.
- "Aramaic". *The Eerdmans Bible Dictionary*. Grand Rapids, Michigan, USA: William B Eerdmans. 1975. ISBN 0-8028-2402-1.
- Frank, Yitzchak (2003). *Grammar for Gemara & Targum Onkelos* ((expanded edition) nga ed.). Feldheim Publishers / Ariel Institute. ISBN 1-58330-606-4.
- Heinrichs, Wolfhart, ed. (1990). *Studies in Neo-Aramaic*. Atlanta, Georgia: Scholars Press. ISBN 1-55540-430-8.
- Nöldeke, Theodor (2001). *Compendious Syriac Grammar*. Winona Lake: Eisenbrauns. ISBN 1-57506-050-7.
- Richard, Suzanne (2003). *Near Eastern Archaeology: A Reader* (http://books.google.com/?id=khR0apPid8gC&pg=PA69&dq=aramaic+spread+North+Africa) (Illustrated nga ed.). EISENBRAUNS. ISBN 978-1-57506-083-5.
- Rosenthal, Franz (1995). *A Grammar of Biblical Aramaic* (Maika-6 nga, revised nga ed.). Otto Harrassowitz, Wiesbaden. ISBN 3-447-03590-0.
- Sabar, Yona (2002). *A Jewish Neo-Aramaic Dictionary*. Harrassowitz. ISBN 978-3-447-04557-5.
- Sokoloff, Michael (2002). *A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic*. Ramat Gan: Bar-Ilan UP; Johns Hopkins UP. ISBN 965-226-260-9.
- Sokoloff, Michael (2002). *A Dictionary of Jewish Palestinian Aramaic* (2nd nga ed.). Bar-Ilan UP; Johns Hopkins UP. ISBN 965-226-101-7.
- Stevenson, William B. (1962). *Grammar of Palestinian Jewish Aramaic* (2nd nga ed.). Clarendon Press. ISBN 0-19-815419-4.

Dagiti silpo ti ruar

Midia a mainaig iti Pagsasao nga Arameo iti Wikimedia Commons

---